

შესავალი

მოცემული ანგარიში წარმოადგენს 2015 წლის პირველ კვარტალში საქართველოში განხორციელებული საერთაშორისო ვიზიტორების მიერ განხორციელებული ვიზიტების მახასიათებლების მიმოხილვას, რომელიც მოწოდებულ იქნა სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მიერ.

გამოცემის მთავარ ინტერესს წარმოადგენს დასვენების და ბიზნესის მიზნებთან დაკავშირებული ვიზიტები, ასევე მოგზაურობის განმავლობაში გაწეული დანახარჯები.

საერთაშორისო ტურიზმის მნიშვნელობა

საერთაშორისო მოგზაურობას მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს მსოფლიო ეკონომიკის განვითარებაში. მოგზაურობისა და ტურიზმის მსოფლიო საბჭოს (WTTC) მონაცემებით, 2015 წელს ამ დარგის პირდაპირმა კონტრიბუციამ მსოფლიოს მთლიან მშპ-ში 2.2 ტრილიონი აშშ დოლარი შეადგინა (3%) და ხელი შეუწყო 108 მილიონი სამუშაო ადგილის შექმნას. მისი პირდაპირი და გვერდითი ეფექტების მხედველობაში მიღების შემდეგ, აღნიშნული სექტორის წვლილი მსოფლიო ეკონომიკის განვითარებაში შემდეგია: მსოფლიოს მშპ-ს 9.8%, ერთი ადგილი ყოველი 11 სამუშაო ადგილიდან, 4.3% მთლიან განხორციელებულ ინვესტიციებსა და 6.1% მსოფლიოს მთლიან ექსპორტში.¹

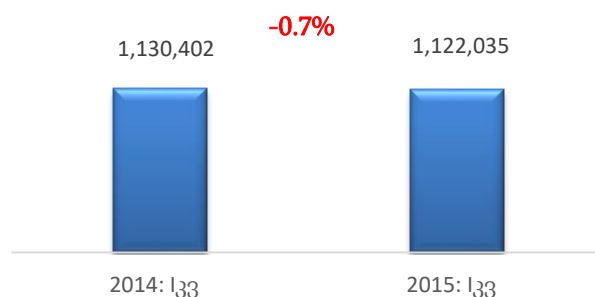
¹ Economic Impact of Travel and Turism 2016, Annual Update, WTTC

² მოგზაური არის ნებისმიერი ასაკის პირი, რომელიც გადაადგილდება სხვადასხვა გეოგრაფიულ არეალს შორის ნებისმიერი ხანგრძლივობითა და მიზნით. ის გამორიცხავს საქართველოს რეზიდენტ სხვა ქვეყნის მოქალაქეებს და მოიცავს საქართველოს მოქალაქეებს, რომლებიც უცხო ქვეყნის რეზიდენტები არიან.

საერთაშორისო მოგზაურების ვიზიტები

2015 წლის I კვარტალში საერთაშორისო მოგზაურების² ვიზიტების რაოდენობა 1,122,035 იყო, რაც წინა წელთან შედარებით 0.7%-ით ნაკლებია (გრაფიკი 1).

გრაფიკი 1: საერთაშორისო მოგზაურების მიერ განხორციელებული ვიზიტები წლების მიხედვით

საერთაშორისო ვიზიტორების ვიზიტორების მიერ განხორციელებული ვიზიტების ძირითადი მახასიათებლები

2015 წლის I კვარტალში საერთაშორისო ვიზიტორების³ მიერ განხორციელებული ვიზიტების რაოდენობამ 956,324 შეადგინა. მათი უმრავლესობა (საქართველოს არარეზიდენტი მოქალაქეების გათვალისწინების გარეშე) 91% მეზობელი ქვეყნების რეზიდენტების მიერ განხორციელდა.

³ ვიზიტორი არის 15 წლის ან უფროსი ასაკის საქართველოს არარეზიდენტი მოგზაური, რომელმაც განახორციელა ვიზიტი საკუთარი ჩვეული გარემოდან საქართველოს ტერიტორიაზე ერთ წელზე ნაკლები დროით. საქართველოში ჩვეული გარემოს განსასაზღვრად შემდეგი მეთოდი გამოიყენება, ჩვეულ გარემოში ითვლება ის ვიზიტები, რომლებიც თვეში 8-ჯერ ან 8-ზე მეტჯერ ხორციელდება.

საერთაშორისო ვიზიტორების მიერ განხორციელებული ვიზიტების რაოდენობის მიხედვით ლიდერი ქვეყანაა აზერბაიჯანი 244,064 ვიზიტით, რაც 3.3%-ით მეტია წინა წელთან შედარებით. მას მოსდევს თურქეთი 207,288, სომხეთი 200,022 და რუსეთი 114,095 ვიზიტით.

ცხრილი 1: ტოპ 5 ქვეყანა საერთაშორისო ვიზიტების მიხედვით

ქვეყანა	2014 I კვ	2015 I კვ	ცვლილება %
აზერბაიჯანი	236,267	244,064	+3.3%
თურქეთი	225,375	207,288	-8%
სომხეთი	192,650	200,022	+3.8%
რუსეთი	109,804	114,095	+3.9%
საქართველო (არარეზიდენტი)	129,906	111,985	-13.8%

საერთაშორისო ვიზიტორების ყველაზე მეტი ვიზიტი 828,909 (კლება -2.4%) სახმელეთო გზით განხორციელდა. ყველაზე მეტი ვიზიტი წითელი ხიდის 226,477 (-0.2%) სასაზღვრო პუნქტიდან განხორციელდა, მას მოსდევს სარფი 217,908 (-10.7%) და სადახლო 135,819 (+2%) ვიზიტით.

ცხრილი 2: საერთაშორისო ვიზიტები საზღვრის ტიპის მიხედვით

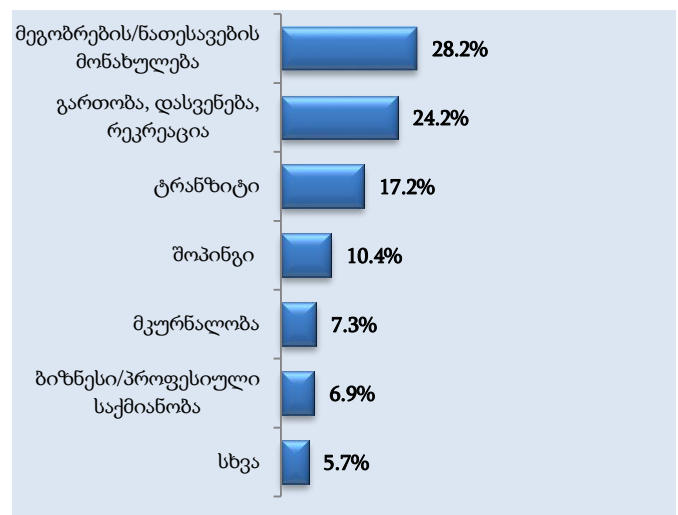
საზღვრის ტიპი	2014 I კვ	2015 I კვ	ცვლილ % 2014-2015
სახმელეთო	849,397	828,909	-2.4%
საჰაერო	113,526	111,438	-1.8%
სარკინიგზო	7,069	8,052	+13.9%
საზღვაო	7,431	7,925	+6.6%

საერთაშორისო ვიზიტების 57.2% (547,472) საქართველოში ღამისთევას მოიცავს, რაც ტურიზმის სტატისტიკის საერთაშორისო რეკომენდაციის თანახმად ტურისტულ ვიზიტს ნიშნავს, ხოლო 42.8% ერთდღიანი ვიზიტებია (408,852).

როგორია საერთაშორისო ვიზიტების პირითადი მიზნები?

საერთაშორისო ვიზიტების უმრავლესობა (28.2%) მეგობრების მონახულების მიზნით განხორციელდა. სხვა ხშირად დაფიქსირებულ მიზნებს შორის არის გართობა, დასვენება, რეკრეაცია (24.2%), ტრანზიტი (17.2%), შოპინგი (10.4%), მკურნალობა (7.3%) და ბიზნესი / პროფესიული საქმიანობა (6.9%). ვიზიტების მხოლოდ 5.7%-ის შემთხვევაში დასახელდა ვიზიტის სხვა მიზანი (გრაფიკი 2).

გრაფიკი 2: ვიზიტის მთავარი მიზანი

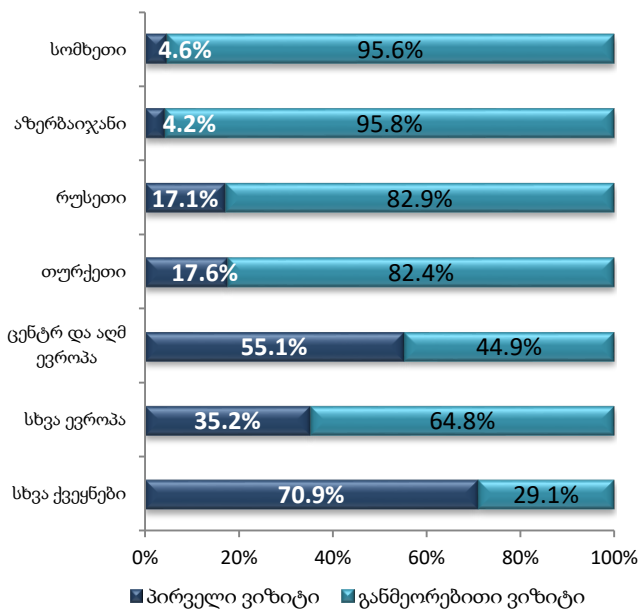

რა არის საქართველოში პირველადი ვიზიტების წილი?

საერთაშორისო ვიზიტების 86.7% განმეორებით ვიზიტს წარმოადგენდა საქართველოში, ხოლო 13.3%-ზე მეტი კი პირველადს. შესაბამისად 2015 წლის I კვარტალში საქართველოში 127,154 პირველადი ვიზიტი განხორციელდა.

მეზობელი ქვეყნის რეზიდენტების უმრავლესობისთვის საქართველოში ვიზიტი პირველი არ იყო. განმეორებითი ვიზიტი ყველაზე ხშირ ხასიათს აზერბაიჯანის რეზიდენტების ვიზიტებში ატარებს 95.8%, შემდეგ მოდის სომხეთი 95.4%, რუსეთი 82.9% და თურქეთი 82.4%. სხვა არამეზობელი ქვეყნის რეზიდენტების უმეტესობა საქართველოს პირველად ეწვია (ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპა - 55.1%; „სხვა ევროპა“ - 35.2%; „სხვა ქვეყნები“ - 70.9%) (გრაფიკი 3).

გრაფიკი 3: ვიზიტის პრაქტიკა

რა ხანგრძლივობით მოგზაურობენ საერთაშორისო ვიზიტორები?

ვიზიტის საშუალო ხანგრძლივობა 3.1 დამეს შეადგენს და ეს მაჩვენებელი განსხვავდება სხვადასხვა ქვეყნის რეზიდენტების მიხედვით. მეზობელი ქვეყნების რეზიდენტები საქართველოში შედარებით ხანმოკლე პერიოდით ჩერდებიან, რუსეთის რეზიდენტების გარდა, რომლებიც საქართველოში ხანგრძლივად, საშუალოდ 5.5 დამით რჩებიან (ცხრილი 3).

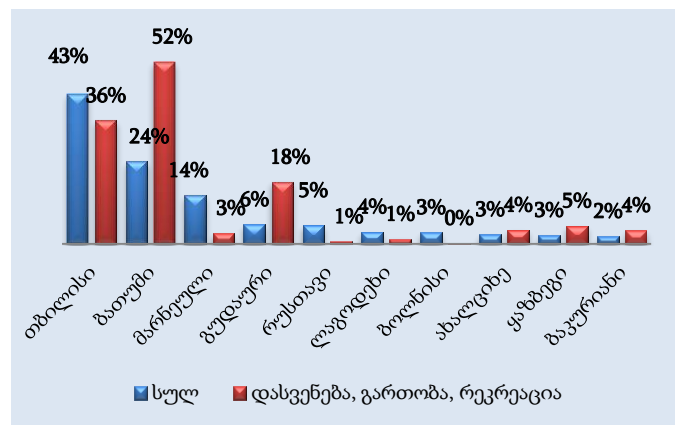
ცხრილი 3: საშუალო გაჩერების ხანგრძლივობა

რეზიდენტობის ქვეყანა	საშუალო დამისთევა
აზერბაიჯანი	2.2
თურქეთი	2.9
რუსეთი	5.5
სომხეთი	1.5
ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპა	6.1
სხვა ევროპა	8.8
სხვა ქვეყნები	10.6

რომელ ქალაქებს და რეგიონებს სტუმრობენ უცხოელი ვიზიტორები?

საერთაშორისო ვიზიტების 43.1% საქართველოს დედაქალაქში განხორციელდა, მას მოჰყვება ბათუმი 23.7%-ით. დანარჩენ ქალაქებსა და ადგილებში შედარებით ნაკლები ვიზიტები დაფიქსირდა, მათ შორის: მარნეულში (14%), გუდაურში (5.6%), რუსთავში (5.4%), ლაგოდეხში (3.5%), ბოლნისში (3.3%), ახალციხეში (2.7%), ყაზბეგსა (2.5%) და ბაკურიანში (2.2%) (გრაფიკი 4).

გრაფიკი 4: ყველაზე ხშირად მონახულებული ტურისტული ადგილები

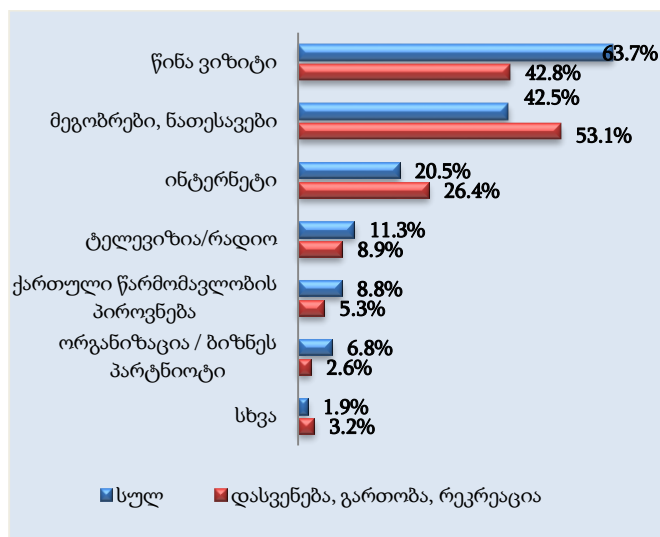

ვიზიტების უმეტესობა 43.1% რეგიონულ დონეზე თბილისში განხორციელდა, შემდეგ მოდის ქვემო ქართლი 24.4%, აჭარა 23.8% და მცხეთა-მთიანეთი 9.5%. დანარჩენი რეგიონებიდან ყველაზე მეტი ვიზიტი განხორციელდა სამცხე-ჯავახეთში 8%, კახეთსა 5.2% და იმერეთში 1.3%.

რომელი ინფორმაციის წყაროებით სარგებლობენ საერთაშორისო ვიზიტორები?

საქართველოში ჩამოსვლამდე ვიზიტორებმა სხვადასხვა ინფორმაციის წყარო გამოიყენეს. ვიზიტების 42.5%-ის შემთხვევაში მათ ინფორმაცია მეგობრებისგან/ახლობლებისგან მოიძიეს, ვიზიტების 20.5%-ისთვის საქართველოს შესახებ ინფორმაციის წყაროს ინტერნეტი წარმოადგენდა, ხოლო 11.3%-მა ამისათვის ტელევიზია/რადიო გამოიყენა. ვიზიტების უმეტესობისთვის (63.7%) ვიზიტორს უკვე მოეპოვებოდა ინფორმაცია წინა ვიზიტიდან. ვიზიტორების დიდი ნაწილი, რომლებიც პირველად იმყოფებოდნენ საქართველოში, ქვეყნის შესახებ ინფორმაციის მოსაძიებლად მეგობრებს და ნათესავებს დაეკითხა (60.6%), 43.7%-მა ინფორმაცია ინტერნეტით მოიძია, ხოლო 16.6%-ისთვის ინფორმაციის წყარო ორგანიზაცია / ბიზნეს პარტნიორი იყო (გრაფიკი 5).

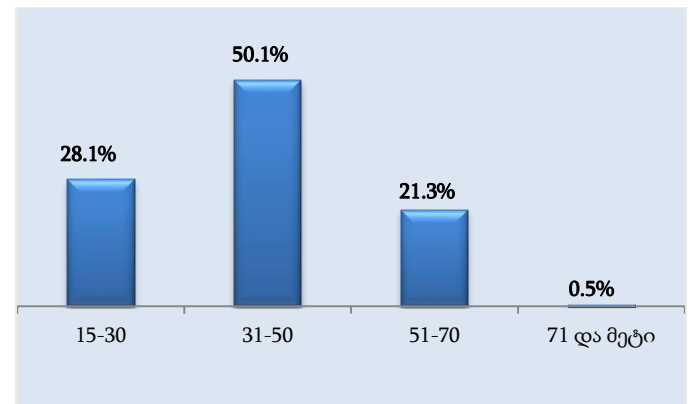
გრაფიკი 5: ინფორმაციის წყარო

როგორია საერთაშორისო ვიზიტორების დემოგრაფიული პროფილი?

ვიზიტორების უმრავლესობა მამრობითი სქესის წარმომადგენელია (მამრობითი – 73.7%; მდედრობითი – 26.3%). 31 – 50 წლის ასაკობრივი კატეგორია საერთაშორისო ვიზიტორების ყველაზე დიდ ნაწილს შეადგენს (50.1%). (გრაფიკი 6).

გრაფიკი 6: ასაკობრივი ჯგუფები

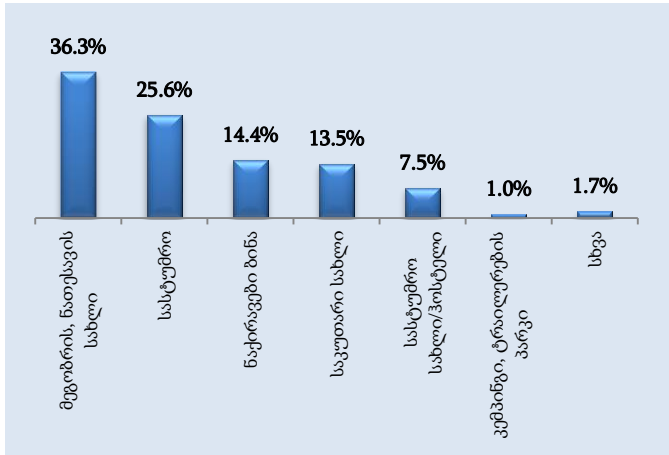

რომელი განთავსების საშუალებებში ათევენ ღამეს საერთაშორისო ვიზიტორები?

2015 წლის I კვარტალში საქართველოში ჩამოსული საერთაშორისო ვიზიტორების ჯამური ღამისთევების რაოდენობა 2,995,214-ს შეადგენს.

მათ შორის, ყველაზე მეტი ღამისთევა (36.3%) მეგობრებისა და ნათესავების სახლში განხორციელდა, 25.6% სასტუმროში გაჩერდა. სხვა ტიპის განთავსების საშუალებები ვიზიტორებს შორის ნაკლებად პოპულარულია (ღამისთევების 14.4% ნაქირავებ ბინაში, ხოლო 13.5% კი საკუთარ სახლში განხორციელდა) (გრაფიკი 8).

გრაფიკი 8: განთავსების საშუალებები

საშუალო დამისთვეების რაოდენობა ყველაზე დიდი იყო კემპინგში, ტრაილერების პარკში (20.5 დამე), შემდეგ მოდის ნაქირავები ბინა (16.8 დამე), საკუთარი სახლი (14.2 დამე), მეგობრის/ნათესავის სახლი (4.1 დამე), სასტუმრო სახლი (4 დამე), სასტუმრო (3 დამე) და საავადმყოფო (1.7 დამე).

რამდენს შეადგენს საერთაშორისო ვიზიტორების დანახარჯები? განხორციელებული

საერთაშორისო ვიზიტორების მიერ განხორციელებული დანახარჯების ჯამურმა მაჩვენებელმა 721 მილიონ ლარს მიაღწია, ხოლო ერთი ვიზიტისას გაწეულმა საშუალო დანახარჯმა 753.9 ლარი.

დანახარჯების მნიშვნელოვანი წილი საკვებსა და სასმელზე (მთლიანი ხარჯები 19.7%) და განთავსების საშუალებებზე (19.1%) დაფიქსირდა. ასევე მნიშვნელოვანი წილით იყო წარმოდგენილი რეკრეაციულ და კულტურულ აქტივობებზე დანახარჯები (15.9%), ხოლო შოპინგზე ვიზიტორებმა მთლიანი დანახარჯების მხოლოდ 8.6% გასწიეს. დანახარჯების დეტალური ჩაშლა ქვემოთ არის მოცემული (ცხრილი 4).

ცხრილი 4: დანახარჯების სტრუქტურა

დანახარჯების კომპონენტები	მთლიანი დანახარჯი (ათასი ლარი)	წილი %
საკვები და სასმელი	171,769.7	19.7%
განთავსების საშუალებები რეკრეაცია, კულტურული და სპორტული აქტივობები	137,616.6	19.1%
შოპინგი	114,571.5	15.9%
ადგილობრივი ტრანსპორტი	61,689.8	8.6%
სხვა დანახარჯები	38,880.3	5.4%
სხვა დანახარჯები	226,442.2	31.4%

მეზობელი ქვეყნებიდან თურქეთის რეზიდენტები ვიზიტზე ყველაზე მაღალი საშუალო დანახარჯით (1,169 ლარი) გამოირჩევიან, მას მოსდევს რუსეთი 840 ლარი, სომხეთი - 709 ლარი და აზერბაიჯანი - 366 ლარი.

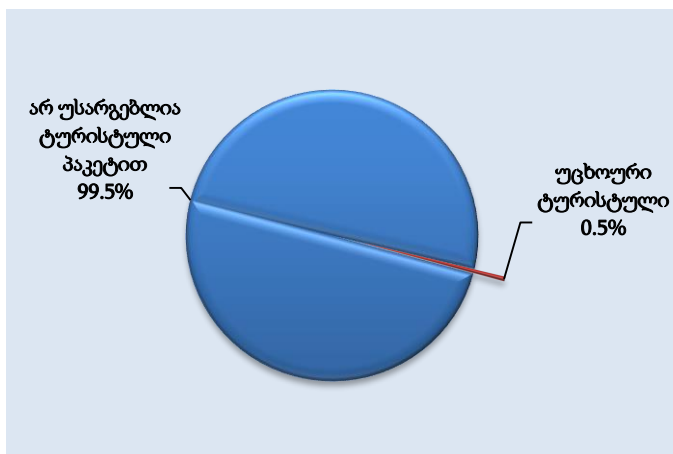
ცხრილი 5: საშუალო დანახარჯები ქვეყნების მიხედვით

რეზიდენტობის ქვეყანა	საშუალო დანახარჯი (ლარი)
აზერბაიჯანი	366
თურქეთი	1,169
რუსეთი	840
სომხეთი	709
ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპა	899
სხვა ევროპა	1,494
სხვა ქვეყნები	1,995

რამდენი ვიზიტი ხორციელდება ტურისტული პაკეტის საშუალებით?

საერთაშორისო ვიზიტების 99.5%-ის შემთხვევაში ვიზიტორებს არ უსარგებლიათ ტურისტული პაკეტით. შეძენილი ტურისტული პაკეტით განხორციელებულ ვიზიტებში უცხოური ტუროპერატორების წილი 0.5% იყო. ჯამში 2015 წლის I კვარტალში ტურისტული პაკეტის შესაძენად საერთაშორისო ვიზიტორებმა 6.2 მლნ. ლარი გადაიხადეს. (გრაფიკი 9)

გრაფიკი 9: ტურისტული პაკეტის გამოყენება

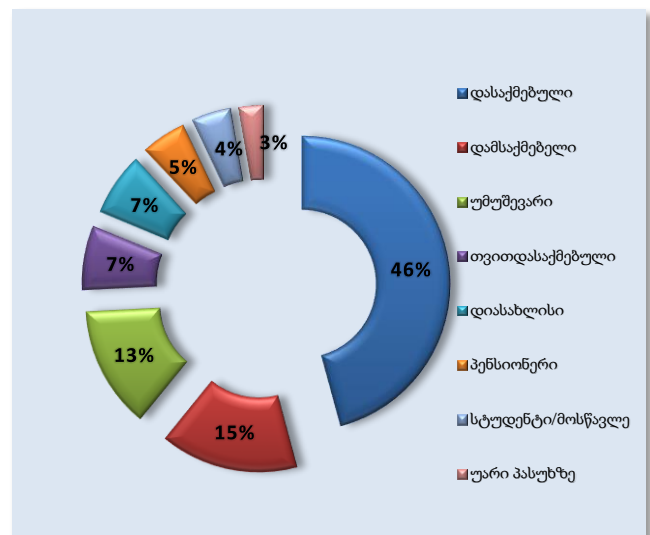
რამდენად კმაყოფილები არიან საერთაშორისო ვიზიტორები?

საერთაშორისო ვიზიტების 56.8%-ის შემთხვევაში ვიზიტორი ძალიან კმაყოფილი იყო განხორციელებული ვიზიტით, 36.6%-კმაყოფილი, ხოლო 1.1%-მა თავი შეიკავა პასუხის გაცემისგან. ზოგადი კმაყოფილების დონე 4.5-ს შეადგენდა (5-დან).

ვის მიერ ხორციელდება საერთაშორისო ვიზიტები ეკონომიკური აქტივობის მიხედვით?

საერთაშორისო ვიზიტების უმრავლესობა დაქირავებული მომუშავეების მიერ განხორციელდა (45.8%). შემდეგ მოდის დამსაქმებლის (15.1%) და უმუშევარის (13.3%) კატეგორია (გრაფიკი 11).

გრაფიკი 11: საერთაშორისო ვიზიტების განაწილება ვიზიტორის ეკონომიკური აქტივობის მიხედვით

მეთოდოლოგია

სტატისტიკური ინფორმაციის მოპოვების მიზნით სტატისტიკის ეროვნული სამსახური ატარებს საერთაშორისო ვიზიტორების გამოკითხვას. მონაცემების შეგროვება ხორციელდება პირისპირი ინტერვიუების ტექნიკის გამოყენებით. მეთოდოლოგია დაფუძნებულია მსოფლიო ტურიზმის ორგანიზაციის მიერ შემუშავებულ რეკომენდაციებზე.

ინტერვიუები ტარდება 15 წლის და უფროსი ასაკის საერთაშორისო ვიზიტორებთან, რომლებიც ტოვებენ საქართველოს ტერიტორიას. ინტერვიუები ტარდება თითოეული ტიპის სასაზღვრო გამშვებ პუნქტებში (აეროპორტი, პორტი, რკინიგზა, სახმელეთო საზღვარი).

შერჩევის ზომა საზღვრების მიხედვით

საზღვრის ტიპი	საზღვრის დასახელება	შერჩევის ზომა
აეროპორტი	თბილისის აეროპორტი	1572
აეროპორტი	ბათუმის აეროპორტი	240
აეროპორტი	ქუთაისის აეროპორტი	300
სახმელეთო საზღვარი	სარფი	4392
სახმელეთო საზღვარი	ვალე	252
სახმელეთო საზღვარი	ნინოწმინდა	432
სახმელეთო საზღვარი	სადახლო	1488
სახმელეთო საზღვარი	წითელი ხიდი	1752
სახმელეთო საზღვარი	ცოდნა	504
სახმელეთო საზღვარი	ყაზბეგი	1068

კვლევა პროცესში გამოიკითხა 12,000-მდე რესპონდენტი. მონაცემების შეწონვა და შესაბამის პერიოდებზე განზოგადება განხორციელდა შინაგან საქმეთა სამინისტროს საინფორმაციო-ანალიტიკური დეპარტამენტის მიერ მოწოდებულ საზღვრის კვეთის მონაცემებზე დაყრდნობით. მეთოდოლოგიის მოკლე აღწერა მოცემულია ქვემოთ:

კვლევის მეთოდოლოგიის აღწერა

კვლევის მეთოდოლოგია	რაოდენობრივი კვლევა
კვლევის ტექნიკა	პირისპირი ინტერვიუ
კვლევის არეალი	საქართველო
სამიზნე ჯგუფი	15 წლის და უფროსი ასაკის საერთაშორისო ვიზიტორები
შერჩევის ზომა	12,000 რესპონდენტი
ინტერვიუს ხანგრძლივობა	10-12 წუთი

ანგარიში მომზადდა საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის კვლევებისა და დაგეგმვის სამმართველოს მიერ.

ტელ: +995 322 43 69 99 (18 20)

ელ. ფოსტა: infostatistics@gnta.ge